

پاسخ نامه آیین دادرسی مدنی

سوال 21

طبق ماده ۳۶۶: رسیدگی فرجامی صرفاً ناظر به کنترل انطباق رأی با شرع و قانون است و ورود به ماهیت دعوا یا صدور حکم جدید وظیفه دیوان عالی کشور نیست.

سوال 22

طبق ماده ۳۶۷: احکام مربوط به اصل نکاح و فسخ آن، طلاق، نسب، حجر، وقف، ثلث، حبس و تولیت، حتی اگر به دلیل عدم تجدیدنظر قطعی یافتن باشند، قابل فرجام‌خواهی هستند.

سوال 23

 مستند: ماده ۳۶۹ بند ۱: «احکام مستند به اقرار قاطع دعوا در دادگاه»، حتی اگر داخل در مصادیق ماده ۳۶۷ باشند، باز قابل رسیدگی فرجامی نیستند.

سوال 24

مستند: ماده ۳۷۱ بند ۱ → هرگاه دادگاه صادرکننده رأی، صلاحیت ذاتی برای رسیدگی نداشته باشد (و در صلاحیت محلی فقط در صورت ایراد).

سوال 25

مستند: ماده ۳۷۳ ق.آ.د.م → اگر مفاد رأی درست باشد ولی دادگاه در استدلال به ماده‌ای استناد کرده که معنای دیگری دارد، رأی نقض می‌شود.

سوال 26

مستند: ماده ۳۷۴ ق.آ.د.م → چنانچه دادگاه مفاد صریح سند یا قانون یا آیین‌نامه مربوط به قرارداد را برخلاف معنای درست تفسیر کند، رأی نقض می‌شود.

سوال 27

📖 مستند: ماده ۳۷۶ ق.آ.د.م → در صورت صدور آراء
مغایر در یک دعوا با طرفین و موضوع ثابت، رأی
موخر بی اعتبار است.

سوال 28 ✅

📖 مستند قانونی: ماده ۳۷۷ ق.آ.د.م:
«در صورت وجود یکی از موجبات نقض، رأی مورد
تقاضای فرجام نقض می شود اگرچه فرجام خواه به آن
جهت که مورد نقض قرار گرفته استناد نکرده باشد.»

♦ دیوان عالی کشور در رسیدگی فرجامی مکلف
است چنانچه هر یک از موجبات نقض وجود داشته
باشد، رأی را نقض کند، حتی اگر فرجام خواه به آن
علت استناد نکرده باشد.

سوال 29 ✅

مستند به ماده ۳۷۹ ق.آ.د.م، فرجام خواهی فقط با
تقدیم دادخواست به دادگاه صادرکننده رأی انجام

می‌شود.

مدیر دفتر موظف است دادخواست را ثبت و رسید آن را صادر کند و تاریخ تقدیم، ابتدای فرجام‌خواهی محسوب می‌شود.

سایر اقدامات (ارسال به طرف مقابل یا ثبت در دفاتر دیگر) شروع فرجام‌خواهی محسوب نمی‌شود.

سوال 

طبق ماده ۳۸۶ ق.آ.د.م:

1. فرجام‌خواهی به خودی خود اجرای حکم را توقیف نمی‌کند.

2. اگر محکوم به مالی باشد: دادگاه می‌تواند با تشخیص خود، قبل از اجرا از محکوم له تامین مناسب اخذ کند.

3. اگر محکوم به غیرمالی باشد: در صورتی که محکوم علیه تامین مناسب بدهد، اجرای حکم تا صدور رأی فرجامی به تأخیر می‌افتد.

بنابراین تأخیر اجرای حکم مشروط به تشخیص دادگاه و ارائه تامین است و بطور خودکار رخ نمی‌دهد.

سوال 31 

طبق ماده ۳۹۸ ق.آ.د.م:

1. احکام و قرارهای قابل فرجام که در دادگاه تجدیدنظر استان رسیدگی می‌شوند، مهلت فرجام‌خواهی از روز ابلاغ شروع می‌شود.

2. احکام و قرارهای قابل تجدیدنظر دادگاه بدوی که نسبت به آنها تجدیدنظرخواهی نشده است، مهلت

فرجام‌خواهی از تاریخ انقضای مهلت تجدیدنظر محاسبه می‌شود.

بنابراین، شروع مهلت فرجام‌خواهی با نوع حکم و مرحله رسیدگی مرتبط است.

سوال 32 

طبق ماده ۳۹۹ ق.آ.د.م، زمانی که فرجام‌خواهی به دلیل مغایرت دو حکم صورت می‌گیرد، ابتدای مهلت فرجام‌خواهی از تاریخ آخرین ابلاغ یکی از دو حکم محاسبه می‌شود.

این ماده ضمانت می‌کند که هر دو حکم به اطلاع فرجام‌خواه برسد و فرصت کافی برای طرح شکایت فراهم باشد.

سوال 33

طبق ماده ۴۱۷ ق.آ.د.م، شخص ثالث یا نماینده قانونی او که در دادرسی شرکت نداشته و حقوقش متاثر از رای صادره شده باشد، می‌تواند اعتراض نسبت به آن رای مطرح کند.

این ماده برای حفاظت از حقوق اشخاصی که در دعوا حضور نداشته‌اند و جلوگیری از تضییع حق آنها در فرآیند دادرسی وضع شده است.

سوال 34

طبق ماده ۴۱۹ ق.آ.د.م، اعتراض شخص ثالث دو قسم دارد:

1. اعتراض اصلی: اعتراضی که ابتدا توسط شخص ثالث مطرح شده باشد.

2. اعتراض طاری (غیر اصلی): اعتراضی که یکی از طرفین دعوا به رای صادره قبلی مطرح کرده و طرف

دیگر برای اثبات مدعای خود آن رأی را در جریان دادرسی ابراز کرده است.

این تقسیم‌بندی برای تمیز اعتراض مستقیم شخص ثالث و اعتراض غیرمستقیم از طریق طرفین دعوا است.

سوال 35 

طبق ماده ۴۲۰ ق.آ.د.م، اعتراض اصلی باید به موجب دادخواست مطرح شود.

طرفین دادخواست، محکوم‌له و محکوم‌علیه رأی مورد اعتراض هستند.

دادخواست به دادگاهی تقدیم می‌شود که رأی قطعی معترض عنه را صادر کرده است و ترتیب دادرسی مانند دادرسی نخستین خواهد بود.

سوال 36

طبق ماده ۴۲۶ ق.آ.د.م، اعاده دادرسی نسبت به احکام قطعی ممکن است در موارد زیر انجام شود:

1. موضوع حکم مورد ادعای خواهان نبوده باشد.

2. حکم به میزان بیشتر از خواسته صادر شده باشد.

3. وجود تضاد در مفاد یک حکم ناشی از استناد به اصول یا مواد متضاد.

4. حکم صادره با حکم دیگری در همان دعوا و اصحاب آن متضاد باشد، بدون سبب قانونی.

5. طرف مقابل حيله یا تقلب به کار برده باشد که در حکم موثر بوده.

6. حکم مستند به اسناد جعلی باشد که پس از صدور حکم ثابت شده است.

سوال 37

طبق ماده ۴۲۹ ق.آ.د.م، وقتی دلیل اعاده دادرسی جعلی بودن اسناد یا حيله و تقلب طرف مقابل باشد، مهلت قانونی برای تقدیم درخواست اعاده دادرسی از تاریخ ابلاغ حکم نهایی که جعلی بودن یا حيله و تقلب را اثبات می‌کند محاسبه می‌شود.

سوال 38

طبق ماده ۱۰۴ قانون دیوان عدالت اداری، اگر شعبه دادخواست اعاده دادرسی را وارد بداند، حکم مورد تقاضا نقض و حکم مقتضی صادر می‌شود.

در صورتی که اعاده دادرسی فقط راجع به قسمتی از

حکم باشد، تنها همان قسمت نقض یا اصلاح می شود.

اگر جهت دادخواست مغایرت دو حکم باشد، حکم دوم نقض و حکم اول به قوت خود باقی می ماند.

سوال 39 

طبق ماده ۱۱۴ قانون دیوان عدالت اداری، اگر در جریان اجرای آراء توافقی حاصل شود ولی محکوم علیه به تعهد خود عمل نکند، محکوم له می تواند ادامه عملیات اجرائی را درخواست کند.

در این صورت واحد اجرای احکام دیوان، با اجرای رای دیوان یا توافق، موضوع را پیگیری می کند.

سوال 40 

طبق ماده ۱۷۷ قانون اجرای احکام مدنی:

اسناد تنظیم شده لازم الاجراء در کشورهای خارجی، مطابق همان شرایطی قابل اجرا هستند که برای اجرای

احکام دادگاه‌های خارجی در ایران مقرر گردیده.

علاوه بر آن، باید نماینده سیاسی یا کنسولی ایران در کشور محل تنظیم سند، موافقت تنظیم سند با قوانین محل را گواهی نماید.